

KLEŠČMAN

74. PEHP

PRVIH 30 LET JEKLENIH

PREDSTAVITEV 4. PEHČ

PEHOTNI ODDELEK KOT OSNOVNI GRADNIK PEHOTE

PODPOLKOVNIK JURE HIMELRAJH

PRVIH TRIDESET LET

Naš bataljon ima tradicijo, dolgo več kot trideset let, eno najdaljših v Slovenski vojski. V tem času je skozi naše vrste šlo na tisoče nabornikov in poklicnih pripadnikov. Zgodovina bataljona je izredno obsežna in slikovita. Nekoč bo zaživela tudi v samostojni publikaciji, tokrat pišemo samo o najpomembnejših dogodkih.

Če smo v prejšnjih številkah brali pisma iz Afganistana, s Kosova in nove pripadnice bataljona, je tokrat na vrsti pisanje pripadnika prostovoljne pogodbene rezervne sestave (PPRS). V preteklih letih so rezervisti postali nepogrešljivi za delovanje Slovenske vojske. Za njih skrbi starešinski kader nekdanje učne, zdaj pa četrtne čete. Njihove naloge so zelo raznovrstne, vključno s procesi zaposlovanja. To je neposredno povezano s promocijo in novačenjem, o čemer lahko prav tako berete na naslednjih straneh.

Bodoči bataljonski podčastnik je opisal svojo izkušnjo s šolanja v ZDA. O tem, kakšna bo Slovenska vojska v prihodnosti, je v zadnjem času veliko razprav. Predvsem z vidika nakupa nove opreme. Kakšen pa je oz. kakšen bo osnovni gradnik naše vojaške organizacije – pehotni oddelek? Prispevek o tej temi vas bo zagotovo spodbudil k razmišljanju.

Lani smo prvič napisali Vojaško strategijo Republike Slovenije. Dokument predstavlja prelomnico v razvoju naše vojske, in kljub temu da je še vedno v obliki predloga, ga že uporabljamo pri svojem delu. Zato je pomembno, da smo z vsebino vsi seznanjeni.

Pred nami je kar nekaj zelo zahtevnih preizkušenj. Junija bo ocenjevalna skupina preverila poveljstvo Bataljonske bojne skupine iz načrtovanja in delovanja. Razmere za priprave so daleč od idealnih, vendar ob vsem vloženem trudu uspeh ne more izostati.

Obdobje brez misij je bilo (pre)kratko. Ponovno bomo pripravljali četo oz. čete za napotitev v tujino. Med pripravami bomo dali velik poudarek na strelsko usposabljanje in urjenje. To nas v povezavi z izboljšanjem veščin na področju taktike neposredno vodi v večjo varnost pri zahtevnejših oblikah streljanja in usposabljanja ter boljšo bojno pripravljenost. Doseganje tega je postalo pomembnejše kot kdaj prej. ■

4

BESEDE POVELJNIKA

10

PREDSTAVITEV POVELJNIKA 4. PEHČ

19

PREDLOG VOJAŠKE STRATEGIJE REPUBLIKE SLOVENIJE: PROŽNO ODVRAČANJE, CELOSTNI ODZIV IN VZTRAJNA ODPORNOST

6

IZOBRAŽEVANJE NA AKADEMIJI
ZA VISOKE PODČASTNIKE
AMERIŠKE KOPENSKE VOJSKE

8

NOVAČENJE IN PROMOCIJSKE
AKTIVNOSTI V 74. PEHP

13

PREDSTAVITEV ČETNEGA
PODČASTNIKA 4. PEHČ

16

OKMB - MOTB - PEHP
1992 - 2022

24

PEHOTNI ODDELEK KOT
OSNOVNI GRADNIK
PEHOTE – RAZPRAVA

BESEDE POVELJNIKA

BESEDILO: JURE HIMELRAJH
FOTO: LUKA MITROVIĆ

Bratje in sestre po orožju,

občutek imam, da je z vsako številko naše revije zahtevnejše pisati te besede. Če so ob trenutku nastajanja še aktualne, lahko le upam, da bodo ob tiskanju še relevantne. Svet okoli nas se je 24. februarja 2022 za vedno spremenil. Dolgo obdobje krhkega relativnega miru, ki je bil predvsem posledica morije prve in druge svetovne vojne, se je končalo. Nekateri so verjeli, da bo ta mir trajal večno. Drugi, ki smo mogoče bolj realni v svojem razmišljanju, vemo, da je mir vedno obdobje med bolj ali manj obsežnima vojnoma. Antične modrosti prvega pravega zgodovinarja so se znova pokazale za resnične. Tukidid je namreč že pred več kot dva tisoč leti v delu Peloponeška vojna zapisal, da močni počno to, kar hočejo, šibki pa trpijo to, kar morajo. Zakaj? Odgovor je precej preprost – narava človeka se ne spreminja in je torej skozi tisočletja ostala enaka. Brez moderne tehnologije in (pre)obilice materialnih dobrin, smo v biti zelo podobni antičnim Grkom, ki so zgradili temelje zahodne civilizacije.

Če bomo hoteli obraniti svet, ki je zrasel na teh temeljih, bomo morali marsikaj spremeniti. Brez ustreznega voditeljstva ne bo šlo. Uspešna vojaška organizacija temelji na voditeljstvu in poveljnikih, ki v skladu z moralnimi vrednotami in etičnimi načeli vodijo svoje podrejene. Razmišljanje, da podrejeni delajo za nadrejenega, je zastarelo in bi moralo biti že davno preživeto. Poveljniki na vseh ravneh delamo oz. moramo delati za svoje podrejene, seveda znotraj okvira uresničevanja poslanstva. Nekateri se bolj, drugi manj trudimo, da bi svojim podrejenim zago-

tovili vire, ki jih potrebujejo za dosego tega poslanstva. Namreč, celotna filozofija poveljevanja s poslanstvom (angl. mission command) temelji na tem, da poveljniki znotraj namere nadrejenega s kritičnim in ustvarjalnim razmišljanjem ter disciplinirano pobudo dosežemo postavljene cilje. To je mogoče le, če imamo na razpolago zadostne vire. Brez tega načelo poveljevanja s poslanstvom ne more delovati. Priznati moram, da pri zagotavljanju virov nismo vedno najuspešnejši. Slovenska pretirana birokracija pri tem ne pomaga, prej nasprotno. Vseeno pa nihče ne more trditi, da ne naredimo vsega, kar je v naši moči.

Postavljene cilje lahko dosežemo le skupaj. Enotnost prizadevanj je ključna in tudi zato v 74. bataljonu ne sme biti posameznika, ki ni slišan. Seveda je verjetno, da ne bo vedno takoj uslišan. Za to obstaja več razlogov. Najpogostejši in najpomembnejši je, da poveljniki vedno iščemo najboljše ravnotežje med interesi organizacije in interesih posameznika. Tisti, ki tega ne razume, ne razume osnovnih načel delovanja vojaške organizacije in v njej nima kaj iskati. Drugi razlog je, da pač nekateri procesi trajajo (pre)dolgo. Sam pravim, da je premik kazalca na uri Slovenske vojske dolg šest mesecev, dva premika in leto je naokoli. Ta težava je še dodatno potencirana zato, ker je marsikdo nestrpen, če takoj ne dobi tega, kar želi. Ko pa (včasih po daljšem času) dobi, hvaležnosti ni in že takoj ima nove želje. Tretji razlog je, da komunikacija med posamezniki in ravnmi poveljevanja včasih dobi lastnosti

„gluhega telefona“. Končno sporočilo skoraj v ničemer ne odraža začetnega. Torej, če ima kdo občutek, da se s svojimi relevantnimi težavami, pripombami, prošnjami ali predlogi nima na koga obrniti, je občutek napačen. Na razpolago imamo kar nekaj poti: poveljniško, enotovno, zaupniško, tudi psihologa in predstavnika vikariata. Navsezadnje sem vsem večkrat povedal, da so moja vrata vedno odprta za vsakogar ...

Primerna, jasna in iskrena komunikacija bo še pomembnejša v prihodnjem obdobju. Pred seboj imamo najzahtevnejše naloge, mogoče celo od nastanka bataljona. O Bataljonski bojni skupini 72. brigade (BBSk) smo že pisali. Največ preglavic in sivih las nam povzroča to, da so pripadniki BBSk razkropljeni po celotni Slovenski vojski. Glede na to, da bo junija poudarek na preverjanju poveljstva bojne skupine, veliko časa namenjamo urjenju vojaškega procesa odločanja, vzpostavitvi poveljniških mest ter poveljevanju in kontroli nad podrejenimi enotami. Terenska urjenja se vrstijo. Kljub stalnim oviram, predvsem odsotnosti zaradi različnih razlogov in posledično okrnjenim pripravam, se vztrajno držimo načrtov. Januarja smo v Postojni izvedli celoten vojaški proces odločanja. Februarja smo na Apačah postavili osnovno in zaledno poveljniško mesto in izvedli del procesa vojaškega odločanja. Marca smo na Počku proces nadgradili in hkrati zagotovili delovanje taktičnega operativnega centra ter obeh poveljniških mest.

Aprila smo naredili korak naprej, ko smo orodje poveljevanja in kontrole ter situacijskega zavedanja (Sitaware) povezali s simulacijo visoke ločljivosti (angl. *Joint Conflict and Tactical Simulation Enhancements* oz. JCATS). Kadar vse naprave in povezave delujejo, lahko naše poveljstvo in enote v realnem času spremljamo na vseh delovnih postajah, ki so priklopljene na intranet in imajo naloženo programsko opremo JCATS. To predstavlja izredno pomemben mejnik za nadaljevanje digitalizacije našega delovanja in pomeni premik v korak s časom.

Še zahtevnejša in napornejša od usposabljanja poveljstva BBSk bo izgraditev zmogljivosti okrepjene čete, ki bo naslednje leto deklarirana v nabor hitrih odzivnih sil (angl. *Nato Readiness Initiative*). O tem je še nekaj nejasnosti. Zadeva je še bolj zapletena zaradi odločitve o sodelovanju Slovenske vojske na novi misiji v okviru bojne skupine na Slovaškem. Enhanced Vigilant Activities oz. v mojem grobem prevodu aktivnosti za okrepitev pozornosti ali misija eVA, ki je neposreden odgovor članic Nata na vojno v Ukrajini. To, da bomo kot Slovenska vojska napoteni tja, ni nobena skrivnost, saj je bilo večkrat javno objavljeno. Predvidevam, da bodo v času izdaje revije jasne tudi konkretnije odločitve glede obsega in sestave enote, ki bo napotena na misijo.

V preteklih mesecih smo na nekaterih področjih prebili led. Letos je 74. prva prioriteta Slovenske vojske za popolnitev z novimi pripadniki in pripadnicami. Ena izmed osnovnih usmeritev neuspešnega preoblikovanja naše organizacije je bila, da bi morali novi vojaki in vojakinje svojo vojaško karierno začeti v bojnih enotah pehote. Po skoraj desetih letih se bo to končno zgodilo. Dosti je bilo slabe volje in tudi pripomb k tej odločitvi. Vsem zagotavljam, da v tem

obdobju ni boljšega okolja za vstop v vojaške vrste, kot je 74. bataljon.

Naloge, ki jih imamo pred sabo, individualne in kolektivne, od vseh nas zahtevajo predanost, potrpljenje in veliko volje. Letos bomo zelo veliko časa preživeli na terenskih urjenjih, specialističnih usposabljanjih, trenažerjih in simulatorjih, taktičnih vajah, mednarodnih vajah, streliščih, vadiščih itn. Nekateri bomo ob koncu leta že na novi misiji ali misijah. Dinamično, zahtevno in hkrati zanimivo delo, druženje, terenske razmere, poti v tujino – kaj lepšega bi si človek, ki nosi uniformo, sploh lahko želel?

Verjamem, da je podobno razmišljala velika večina pripadnikov in pripadnic bataljona, ki so se v naših vrstah zvrstili v preteklih treh desetletjih. Na tisoče mladih fantov in malce manj deklet je v naših vrstah dobilo izkušnje, ki jih ne bi mogli nikjer drugje. Zgodovina bataljona je izredno pestra in bogata. Oklepno-mehanizirani bataljon, motorizirani bataljon, pehotni polk ... Kajsledi?

Ob tem jubileju se vsem nekdanjim pripadnicam in pripadnikom zahvaljujem za vaš prispevek k uspehom bataljona. Zagotavljam vam, da je enota v dobrih rokah, in vam sporočam, da bomo z jekleno voljo in pogumom dosegli postavljene cilje.

Pripadnicam in pripadnikom izrekam pohvalo za opravljene naloge. Nihče ne more vsega narediti sam, vsak pa lahko naredi nekaj. Le tako bomo skupaj naredili vse. ■

IZOBRAŽEVANJE NA AKADEMIJI ZA VISOKE PODČASTNIKE AMERIŠKE KOPENSKE VOJSKE

BESEDILO: DANILO DREVENŠEK
FOTO: WIKIPEDIA.ORG IN FACEBOOK.COM

Akademija za visoke podčastnike ameriške kopenske vojske (*Sergeants Major Academy, SGM-A*) je bila ustanovljena 1. julija 1972. Januarja 1973 je začela izvajati program izobraževanja visokih podčastnikov. 21. marca 2018 je postala četrta vojaška šola, vključena v visokošolsko institucijo ameriške kopenske vojske oz. *U. S. Army Command and General Staff College (CGSC)*. Izobraževanje visokih podčastnikov (*Sergeants Major*) je vrhunec njihovega vojaškega strokovnega razvoja. Cilj je izobraziti bodoče glavne podčastnike, ki bodo učinkovito pomagali poveljnikom in starešinam pri doseganju ciljev ter izpolnjevanju nalog svojih enot.

SGM-A glavnim podčastnikom omogoča, da s taktične ravni razmišljanja preidejo na operativno in strateško raven. To je nujno za uspešno opravljanje vodstvenih položajev v vojaški organizaciji. Podčastniki usvojijo znanje, s katerim uspešno opravljajo dolžnosti glavnih podčastnikov v bataljoni, brigadah, divizijah, ešaloni nad korpusom ter v združenih, medagencijskih, medvladnih in večnacionalnih organizacijah.

Študij na SGM-A traja deset mesecev in je izveden v 42 tednih oziroma petih semestrih. Pred začetkom tečaja se izvede priprava na tečaj (angl. *Pre-Course*), ki traja 320 učnih ur. Osrednji del izobraževanja obsega 1485 učnih ur, ki so enakomerno razdeljene na pet področij/semestrov. Študij se konča z 80-urnim sklopom usposabljanja tehnik učenja in poučevanja odraslih (*Common Faculty*

Development – Instructor course).

Študij poteka v petih semestrih:
(1) Joint Interagency, Inter-governmental, and Multinational Operations (JIIMO) – združene medagencijske, medvladne in večnacionalne operacije,
(2) Force Management (FM) – upravljanje sil,
(3) Army Operations (AO) – vojaške operacije ameriške kopenske vojske,
(4) Command Leadership (CL) – poveljniško voditeljstvo,
(5) Professional Studies (PS) – strokovne študije.

JIIMO poudarja pomen kritičnega in ustvarjalnega razmišljanja ter analiziranja in reševanja problemov ob uporabi načel združene doktrine ameriških oboroženih sil (*Joint Doctrine*). Skozi študij in s temi načeli kot vodilom so vzpostavljeni pogoji, da lahko študenti naredijo kognitivni preskok s taktične na operativno in strateško raven.

Cilj FM je seznaniti študente z načinom ("kako") in vzrokom

("zakaj") določanja potreb po vojaških silah in alternativnih sredstvih zagotavljanja virov (resursov), ki so potrebni za vojaško usposabljanje. Tako so omogočeni delovanje bojnih funkcij, uresničevanje poslanstva enot in učinkovito delovanje poveljstev. FM zagotavlja sistemski pregled delovanja ameriške kopenske vojske (*How the Army Runs*). Obsega uveljavljene procese upravljanja sil, določanje potreb po silah, financiranje teh zahtev in oceno uporabe potrebnih sil pri uresničevanju vojaških nalog. Poleg tega študent začne razumevati procese in sisteme za vzdrževanje ter ustvarjanje vojaških sil in pridobi vpogled v izdelavo ter delovanje pogodbene podpore.

V AO študenti preučujejo osrednji koncept Unified Land Operations (ULO) – enotnega kopenskega delovanja. Ta predavanja obsegajo analizo vojaških sil, ki omogočijo izkoriščanje in zadrževanje pobude v vojaških operacijah. Prav tako se analizirajo zahteve za pridobitev in ohranitev sorazmerne prednosti ob trajno podprtem kopenskem delovanju ter ustvarjanje pogojev za ugodno reševanje konfliktov. Učni načrt v AO ima pet osnovnih področij: *The Army Operating Concept and the Operational Environment, Decisive Action, Mission Command, Army Design Methodology, The Military Decision Making Process*. Študenti izboljšajo razumevanje teh področij z uporabo znanja zgodovine, teorije, doktrine in kombiniranih tehnik učenja.

V CL so predavanja osredotočena na lastnosti in kompetence, ki se v modernih oboroženih silah zahtevajo od podčastnikov na operativni in strateški ravni. Po zaključku študija študenti postanejo glavni podčastniki enot, kar zmanjša njihov obseg nadzora, njihovo področje vpliva pa se zelo poveča. V tem semestru študenti izboljšajo svoje sposobnosti kritičnega in ustvarjalnega razmišljanja. Tako je glavnim podčastnikom omogočeno učinkovito povečanje njihovega vpliva, ki ga dodatno razširijo po poveljniški liniji in omogočijo dodatno podporo

uresničevanju poslanstva in ciljev organizacije.

PS omogoča razvoj mislečih, ozaveščenih, razgledanih in dobro obveščenih glavnih podčastnikov. Tako ustvarja individualno svobodo refleksije, razmišljanja in samozavedanja. Posameznike vodi h kritičnemu razmišljanju in razvija sposobnost sprejemanja pravih odločitev v prihodnosti. Ustvarja razumevanje vprašanj širšega konteksta vojske in vloge glavnega podčastnika v oboroženih silah.

Študij na SGM-A zagotavlja orodja za razvoj kritičnega sklepanja, ustvarjalnega razmišljanja in veščin sprejemanja odločitev. Izobraževanje omogoča študentom izboljšanje njihovih značajskih lastnosti, samoizražanja in okrepi sposobnosti timskega dela. V času študija študenti razvijajo logične, praktične in izvirne sposobnosti razmišljanja, kar je potrebno za reševanje problemov. Študenti analizirajo težave/dileme na podlagi razpoložljivih informacij, kar jih privede do logičnih rešitev in sprejemanja odločitev z razumno hitrostjo, sposobni so ustno, pisno in slikovno obrazložiti sprejete odločitve ter postopke nadzora za zagotovitev implementacije odločitve. Nenehno in izjemno se poudarjajo intelektualna iskrenost, integriteta, poklicne vrednote in standardi,

kar pomeni bistvo vsakdanjega življenja podčastnikov na akademiji in v vojaški organizaciji.

Enajst mesecev, preživetih na SGM-A, je edinstven poklicni in življenjski izziv, na katerem se študenti vsakodnevno srečujejo z zahtevnimi tematikami, aktivnim sodelovanjem na predavanjih, študijskimi vajami, učnimi nastopi, pisnimi in ustnimi izpiti, pisanjem strokovnih člankov, sodelovanjem na strokovnih seminarjih ter vzdrževanjem najvišjih vojaških, strokovnih in etičnih standardov. Od študenta se pričakujeta hitrost v razumevanju in energičnost v razmišljanju, analiziranju, sklepanju, vizualiziranju in predstavitvi lastnih perspektiv, podprtih s primeri iz preteklosti oziroma z mogočimi rešitvami. Ob koncu študija študenti pridobijo nove poglede, ki vodijo v ustvarjalnost ter inovativno in napredno razmišljanje, podprto z argumenti. Tako se iz študentov razvijejo glavni podčastniki, ki so kompetentni, relevantni in zmožni zagotavljati razumevanje ter podporo poveljniku. ■

NOVAČENJE IN PROMOCIJSKE AKTIVNOSTI V 74. PEHP

BESEDILO: SILVO MAHER
FOTO: LUKA MITROVIČ

Tako kot druge enote Slovenske vojske (SV) se tudi 74. PEHP v sodelovanju z Upravo za obrambo Maribor vključuje v aktivnosti novačenja in promocije Slovenske vojske, vojaške službe in vojaškega poklica ter pridobivanje kakovostnega kadra za SV. Primarno te naloge opravlja začasna skupina za promocijo zaposlovanja (SkPZ) v SV, v kateri so štirje pripadniki polka. Pri večjem obsegu in odmevnosti predstavitve se v naloge vključi večje število pripadnikov enote.

Enota domicilno pokriva območje upravnih enot Ravne na Koroškem, Dravograd, Radlje ob Dravi, Ruše, Pesnica, Lenart, Ptuj in Ormož. Znotraj njih sodelujemo z 41 slovenskimi občinami in ustanovami na območju podravske in koroške regije. Občasno zaradi velikega interesa po predstavitvi vozila SKOV Svarun 8x8 sodelujemo tudi na območju domicilov drugih enot.

Glavni namen naših aktivnosti je pritegniti mlade, da se odločijo za vojaški poklic ali za druge oblike sodelovanja s SV. Ena od naših namer je tudi ponovno približanje vojaške uniforme slovenskim družinam kot nekoč, ko so skoraj pri vsaki hiši imeli nabornika, "rezervista" ali aktivno vojaško osebo in so bili tako ali drugače (bolj) povezani s svojo vojsko. Ciljne skupine naših prizadevanj po pridobitvi novih sodelavcev so tako srednje šole in fakultete. Z veseljem sodelujemo tudi z osnovnimi šolami in celo vrtci, v katerih Slovensko vojsko običajno predstavijo kar starši otrok.

Pri delu uporabljamo sodobne metode in vire za predstavitev poklica ter življenja v vojaškem kolektivu. Tega želimo predstaviti kot zanimivega za mlade s poudarkom na izjemni možnosti osebne rasti ter dela z najsodobnejšimi vojaškimi sistemi, oborožitvijo, vozili in opremo.

Naše delo temelji na individualnem pristopu in obravnavi posameznega civilno-vojaškega dogodka, pri čemer z optimalno porabo promocijskega gradiva in racionalno angažiranostjo moštva sledimo nameri poveljnika 74. PEHP po maksimalnih učinkih promocijskih aktivnosti.

Prav tako želimo predstavitev dati novo dimenzijo tako, da lokalne predstavitve izvajajo pripadniki, ki tam živijo in so tako ali drugače povezani z lokalnim prebivalstvom. Predstavitve želimo nadgraditi in jih izvesti čim bolj zanimivo ter z dinamično udeležbo prisotnih. V prihodnosti imamo namen dodati delovne točke za sodelovanje posameznikov ali skupin na prilagojenem "taktičnem" poligonu in ovirah, ki bi vsebovale osnove voditeljstva. Prav tako bi želeli v predstavitve vključiti elemente domovinske vzgoje, dogodke iz vojne za Slovenijo in zanimive vsebine iz dela in življenja v vojaškem

kolektivu. Ena od delovnih točk bi kot ustaljena praksa vsebovala predstavitve vojaške opreme in njene uporabe ter predstavitve bojnih in preostalih vozil SV (lahka in srednja vojna vozila Valuk, Hummer, Svarun, terenski vozili Toyota in Puch ipd.).

Enota poskuša vplivati na pozitivno javno mnenje in interes vključevanja v svojo sestavo tudi posredno skozi druge oblike sodelovanja z društvi in organizacijami, ki imajo na podlagi letnega načrta civilno-vojaškega sodelovanja s SV sklenjene sporazume in pogodbe. Taka sodelovanja nas še posebno zanimajo, saj potekajo na visoki strokovni ravni.

Obseg in oblike naših predstavitev prilagajamo ciljnemu občinstvu. Izvedemo jih v okviru razpoložljivega časa in v zadnjem obdobju tudi ob upoštevanju ukrepov za

preprečevanje okužbe ter širjenja covid-19. Veliko aktivnosti, predvsem v osnovnih šolah, je bilo zaradi nezadostnih prostorskih pogojev odpovedanih oziroma prestavljenih na "zdravstveno" primernejši čas.

V enoti se zavedamo, da so aktivnosti, povezane s pridobivanjem kadra za SV, v tem trenutku ena od naših glavnih nalog. Zavedamo se tudi, da sta promocija in novačenje dolgotrajni proces, za katerega moramo trdo delati, vztrajati in verjeti v rezultate. Ti se bodo v prihodnosti kazali kot povečano zanimanje in navdušenje mladih za različne oblike sodelovanja s SV. S takim pristopom rezultati ne morejo izostati.

ŽIVLJENJEPIŠ POVELJNIKA 4. PEHČ STOTNIK BORIS DEŽMAN

FOTO: FERDO STRGAR

Civilna izobrazba:

1990–1994: gimnazijski maturant, Druga gimnazija Maribor

2001: diplomirani inženir cestnega prometa, Fakulteta za gradbeništvo Univerze v Mariboru

Osnovna vojaška izobrazba:

2008–2009: Šola za častnike, Poveljstvo za doktrino, razvoj, izobraževanje in usposabljanje

Nadaljevalna vojaška izobrazba:

2017: štabni tečaj, Center vojaških šol

Dodatno vojaško usposabljanje:

2014: VED častnika obveščevalca

Poveljniške dolžnosti:

2009–2012: poveljnik voda, 1. pehotna četa/74. motorizirani bataljon/72. brigada

2019: namestnik poveljnika, 2. pehotna četa/74. motorizirani bataljon/72. brigada

Štabne in druge dolžnosti:

2012–2013: načelnik učne skupine na Šoli za častnike

2014: častnik v analitični celici, obveščevalno-izvidniška četa/72. brigada

2015: častnik za zaščito sil, poveljstvo 74. pehotnega polka

2020: načelnik sektorja za obveščevalne zadeve, 74. pehotni polk

Mednarodne operacije in misije:

2011: Isaf 14, poveljnik voda za zaščito sil

2015: Kfor 32, častnik obveščevalec v S2/Multinational Battlegroup West

2016: Kfor 33, častnik obveščevalec v S2/Multinational Battlegroup West

2018: Kfor 38, častnik obveščevalec v S2/Multinational Battlegroup West

2019: Kfor 40, častnik obveščevalec v S2/Regional Command West

2021: Kfor 43, štabni častnik za analizo ocene ogroženosti nekinetičnih sil v Regional Command East

NAZAJ H KORENINAM

BESEDILO: BORIS DEŽMAN

Prejšnje poletje sem preživel na mednarodni misiji na Kosovu. Tam se počutim že kot doma, saj je bila to moja peta misija na Kosovu. Dobra stvar ob tolikšni odsotnosti od doma je bila, da sem bil prvič na drugi lokaciji in na drugem delovnem mestu. Vsaj nekaj novega.

Ko je poletje prešlo v jesen, natančneje oktobra, sem se že počasi pripravljaj na vrnitev v Slovenijo. Imel sem mešane občutke, saj sem se po eni strani veselil srečanja z družino, po drugi strani pa nisem vedel, kaj in kako glede novega delovnega mesta, na katero so me postavili dva dni pred odhodom na misijo. Častnik za kadre v 72. brigadi, le kaj bi to lahko bilo? Nikoli še nisem delal v oddelku za kadre in popolnoma nobenih izkušenj nimam s tega področja.

Nekega popoldneva pa mi je pisal poveljnik 4. PEHČ iz 74. PEHP, da naj se ne obremenjujem preveč, saj naj bi, ko bi se vrnil domov, šel na njegovo delovno mesto. Iskreno povedano, tega nisem pričakoval, posebej ne ob koncu misije. Nisem se hotel vznemirjati ali sanjariti, kako bo, ko prevzamem četo, saj uradna službena pot in vsi spremljajoči ukazi in postavitve lahko trajajo še kar precej časa. Sam sem bil presenečen, ko sem takoj v novem letu že prvi delovni dan dobil ukaz, da sem postavljen za poveljnika četrte čete. Prejšnjega poveljnika stotnika Špeliča poznam že dalj časa in vedel sem, da bova zadeve predala tekoče in zelo hitro. Celo on sam je bil presenečen, da se je vse skupaj zgodilo tako nenadno. Od takrat in do prevzema dolžnosti je minilo zelo malo časa in sredi januarja sem bil že postavljen za poveljnika čete.

Izkušnje mojih poveljniških dolžnosti segajo daleč nazaj, saj sem zadnja leta delal v poveljstvu 74. PEHP na štabnih dolžnostih. Pa vendar se nisem ustrašil izziva, sprejel sem ga z velikim veseljem in v nemo po nečem novem. Vsaka enota ima ustaljen ritem, in ne glede na to, ali se poveljnik v enoti zamenja, stvari nekako tečejo same po sebi. Načrti za delo in usposabljanje so izdelani, naenkrat dobiš še nove sodelavce, ki so v enoti precej dalj časa kot ti. Pa vendar poskušaš narediti najboljše in se trudiš, da stvari tečejo dobro, k čemur lahko vsi pripomoremo. Za pomoč imam inštruktorje iz drugih čet, ki izvajajo usposabljanje. Moj četni podčastnik je bil pred dolgimi leti moj vodni podčastnik in tako se pozna že dalj časa. Zelo sem vesel, da sta se najini poti ponovno prekrizali in da sva spet sodelavca.

Po kadrovskem seznamu stalne sestave smo najmanjša četa v 74. PEHP. Štejem le sebe in majhno skupino izkušenih podčastnikov ter različno število novo zaposlenih pripadnikov, ki prej ali slej nadaljujejo usposabljanje na temeljnem ali osnovnem vojaškem strokovnem usposabljanju (TVSU in OVSU). Tukaj je še nekaj pripadnikov

pogodbene rezerve, ki opravljajo vojaško službo dlje časa, in tako nas je v enoti povprečno okoli dvajset.

Glede na druge pehotne čete v polku se sliši zelo malo, saj imajo druge čete v povprečju vsaj sto pripadnikov več. Vendar tudi naša četa ni izjema. Na seznamu imamo skoraj devetdeset pogodbenih rezervistov in prav v preteklih tednih so imeli vpoklic na usposabljanje.

Naključje ali ne, pa vendar moj začetek in stik s Slovensko vojsko sta se je začela prav v pogodbeni rezervi. Po profesionalizaciji in prestrukturiranju Slovenske vojske leta 2004 sem kot pripadnik pogodbene rezerve podpisal pogodbo z MO RS in začel delati v vojašnici Cerklje ob Krki. Od nekdanj me je zanimal vojaški poklic in po končani diplomu sem se hotel zaposliti v Slovenski vojski. Imel sem že opravljeno služenje vojaškega roka, vendar častnikov takrat niso sprejemali v sistem, vsaj ne, če nisi bil štipendist Ministrstva za obrambo.

Po zadnjih podatkih Slovenska vojska šteje približno šesto petdeset pripadnikov pogodbene rezerve. To so pripadniki, ki poleg svoje poklicne poti v civilnem življenju čutijo toliko vneme in predanosti Republiki Sloveniji in Slovenski vojski, da vedno znova oblečejo uniformo in opravijo vse zahtevane obveznosti.

Od lani ima naša četa tudi veliko vlogo v procesu novega načina oz. prijaznega zaposlovanja novih pripadnikov. Naši novi pripadniki, ali skorajda pripravniki, po podpisu pogodbe o zaposlitvi več ali manj časa preživijo pri nas. V četi si prizadevamo, da bi jim približali vojaški poklic in jih čim bolj pripravili na TSVU ali OVSU. Glede na stopnjo usposobljenosti ter takšne in drugače omejitve na novo zaposleni ne smejo uporabljati osebne oborožitve in opravljati t. i. operativnih nalog.

S prevzemom dolžnosti sem se vrnil h koreninam, koreninam vojaškega poklica in nošenja uniforme. V uniformo sem se zaljubil v naborniškem sistemu med služenjem vojaškega roka. Tudi po zamrznitvi obveznega služenja vojaškega roka oz. naborništva sem hotel biti pripadnik Slovenske vojske, četudi kot pogodbeni rezervist. Iz lastnih izkušenj lahko povem, da je v vsakem rezervistu vojak, ki čaka, da ga domovina vpokliče in ji lahko predano služi.

Osebnost me je Slovenska vojska prevzela celo tako močno, da sem postal pripadnik stalne sestave in pustil poklic učitelja na Srednji prometni šoli Maribor. Torej, nekako sem ponovno na začetku, ponovno sem nekje tam, kjer sem začel. Tudi zato zelo dobro razumem naše rezerviste in vem, kako ponosni so, da so del Slovenske vojske. ■

ŽIVLJENJEPIŠ ČETNEGA PODČASTNIKA 4. PEHČ

VIŠJI ŠTABNI VODNIK MARKO TAUČER

FOTO: FERDO STRGAR

Civilna izobrazba:

1990–1994: strojni tehnik, Srednja strojna kovinarska šola Maribor

2016–2018: inženir logistike, Višja prometna šola Maribor

Osnovna vojaška izobrazba:

2004–2005: Šola za podčastnike

Nadaljevalna vojaška izobrazba:

2010: The Staff NCO Academy Advanced Course USMC, ZDA

2017: Višji tečaj za podčastnike, Center vojaških šol

Dodatno vojaško usposabljanje:

1997: specialistično vojaško izobraževanje in usposabljanje – voznik tanka T55

2004: specialistično vojaško izobraževanje in usposabljanje – voznik in namerilec na tanku M55S1

2005: specialistično vojaško izobraževanje in usposabljanje – podčastnik poveljnik minometnega oddelka MN9 120 mm

2008: tečaj za inštruktorja voznikov na SKOV Svarun 8×8

2008: tečaj za inštruktorja bojevanja v naseljenem območju (Fighting in Built-up Areas), Velika Britanija

2009: tečaj za inštruktorja na protiklepnem raketnem sistemu SPIKE

2012: tečaj voditeljstva (NCO Intermediate Leadership Course), Švica

2014: tečaj za inštruktorje

2020: specialistično vojaško izobraževanje in usposabljanje – podčastnik tehnik za vzdrževanje

Poveljniške dolžnosti:

2005–2008: poveljnik minometnega oddelka MN9 120 mm, minometna četa/10. motorizirani bataljon

2008–2009: poveljnik mehaniziranega oddelka, 1. mehanizirana četa/74. oklepno-mehanizirani bataljon

Štabne in druge dolžnosti:

2009–2013: vodni podčastnik, 1. motorizirana četa/74. motorizirani bataljon

2013–2020: vodni podčastnik, 4. pehotna četa/74. pehotni polk

2020–: četni podčastnik, 4. pehotna četa/74. pehotni polk

Mednarodne operacije in misije:

2007: Kfor 15, poveljnik oddelka, Kosovo

2010: Isaf 14, vodni podčastnik, Afganistan

2013: Kfor 27, vodni podčastnik, Kosovo

2016: Kfor 33, podčastnik v sektorju za operacije, poveljstvo Multinational Battlegroup West, Kosovo

2018: Kfor 38, član povezovalno mentorske skupine (LMT), Kosovo

BESEDE ČETNEGA PODČASTNIKA 4. PEHČ

BESEDILO: MARKO TAUČER
FOTO: LUKA MITROVIČ

Naloga četnega podčastnika v 4. pehotni četi (4. PEHČ) mi je bila uradno zaupana s postavitvijo na to dolžnost decembra 2020.

Vojaško pot sem začel leta 1996 v 74. OKMB kot pripravnik v 1. tankovski četi na delovnem mestu voznik tanka T-55. Zaradi odsluženega vojaškega roka v pehoti mi postrojitelvena pravila in druge osnove pehote niso povzročale skrbi. Po drugi strani pa sem se že tisti prvi dan s strahospoštovanjem srečal z nadrejenim poveljnikom, ki mi je z veseljem pokazal delovno mesto v hangarju, polnem zveri, ki tehtajo 36 ton. Že sam pogled na to silno mehanizacijo človeku požene kri. Iz sestave čete je bil določen tudi za mentorja – izkušen voznik tanka z nalogo, da iz mene "naredi" voznika.

"Dobrodošel v 74. OKMB, kjer ti bo poleti vroče kot v peklju, pozimi pa pazi, kje se prijemaš in kako hodiš po zamrznjenem železu. Navadi se na mešanico vonjav nafte, olja in lastnega potu, ki bo začinjen s prahom," so bile prve besede desetnika, ki je bil odgovoren zame in mojo pot do voznika.

Sčasoma se je pokazalo, da njegove besede niso bile iz trte izvite, temveč resničnost, v kateri so živeli pripadniki 74. OKMB. Dokaj hitro sem spoznal pravi pomen slogana Jekleni oklep, jeklena volja, jekleni pogum, kar pomeni, da če hočeš upravljati stroj, ki ti daje ogromno ognjeno moč, okretnost in zaščito, mora za vsem tem stati ekipa vojakov in tovarišev z nepojmljivo medsebojno povezanostjo, voljo, zvestobo in veseljem do dela, ki ga opravljajo.

Dnevi, meseci in leta so minevali v moji želji, da bi postal poveljnik tanka. Sčasoma mi je uspelo priti na podčastniško šolo, vendar glej ga zlomka ... Po končanem šolanju je Slovenska vojska prešla na motorizirane bataljone. Ker je bila njihova vzpostavitev prednostna, sem pristal v minometni četi 10. motoriziranega bataljona. Kot novinec v 10. sem bil lepo sprejet, pridobil veliko izkušenj in znanja ter začutil povezanost enote, vendar me je srce vleklo nazaj v 74., kjer so moje korenine. Po treh lepih letih se mi je uspelo vrniti iz Ljubljanske kotline v zavetje Mariborskega Pohorja. Sledili so novi izzivi, saj se je 74. začel pripravljati na sprejem novih bojnih vozil SKOV Svarun 8x8, zverine pa so odromale na večni počitek.

Pred nami so bili veliki izzivi in 74. je ponovno dokazal, da ima pripadnike z jekleno voljo in pogumom. Vsak je bil svoj del v sestavljanju, bili smo željni znanja in

sposobni smo bili stopiti skupaj, da bi dosegli cilje. Visoka raven tehnične kulture in predanosti enoti, po čemer je 74. PEHP znan, se je pokazala tudi leta 2010, ko so bili štirje svaruni napoteni na misijo Isaf 14 v Afganistan.

Leta 2013 sem začel opravljati naloge vodnega podčastnika v novoustanovljeni 4. pehotni oz. učni četi. Poslanstvo čete sta bili organizacija in izvedba različnih oblik usposabljanja za bataljon. Bili smo nosilci in izvajalci številnih vedovnih in drugih usposabljanj ter tečajev: vozniki in namerilci na svarunu, mitraljezci, vozniki terenskih vozil, bojevanje v naselju, premagovanje vodnih ovir, tečaj za desetnike, specializacija pehote za častnike ipd.

Zaradi kadrovske podhranjenosti čete sta ponovno prišla do izraza enotnost in sodelovanje vseh čet in poveljstva 74. PEHP za doseg skupnih ciljev. Poslanstvo 4. pehotne čete se je sčasoma spremenilo, saj se trenutno ukvarjamo z usposabljanjem pogodbenih sestave in opravljanjem nalog varovanja objektov SV ter pomoči na meji.

Prav tako je četa zadolžena za sprejem in usposabljanje novo zaposlenih pripadnikov SV, ki čakajo na začetek TVSU in pozneje OVSU. Za novo zaposlene pripadnike je naša četa velikokrat prvi stik civilista z vojaško uniformo, pravili in uvajanjem v nov način življenja. Zato se v četi zahtevata strokovnost in spoštovanje vojaških vrednot. Za doseg ciljev povezujemo ves polk, s čimer se izkazuje pripadnost in lojalnost v enoti, saj v vseh teh letih ne najdem primera, ko bi bila naša prošnja za pomoč zavrnjena. V četi in polku ne poznamo besed, kot so "ne vem", "ne znam", "ne zmorem", "ne bom" ali "nočem".

Ob tej priložnosti bi se zahvalil vsem, ki s svojo profesionalnostjo in predanostjo pomagajo, da 4. pehotna četa in 74. pehotni polk uspešno dosegamo cilje.

Tovarištvo in pripadnost se gradita v težkih razmerah, ko smo vojaki odvisni drug od drugega!

V slogi je moč! ■

Zgodovina naše je enote je izredno bogata in obsežna. Zamisli o monografiji 74. bataljona so žive, ampak bodo morale počakati na mirnejše čase. Kaj vse smo počeli v teh treh desetletjih? Marsikaj, v nadaljevanju so našete le največje, najbolj odmevne, pogoste in pomembne aktivnosti.

Usposabljanje trinajstih generacij nabornikov od 1992 do 2001.

Dinamične in statične predstavitve ob obiskih predsednikov, ministrov in generalov, celo admiralov iz Slovenije, zveze Nato, Evropske unije itn.

Prejemniki odlikovanja red Slovenske vojske z zvezdo (1997) in zlate plakete Slovenske vojske (1998).

Sodelovanje v večjem ali manjšem obsegu na skoraj vseh misijah Slovenske vojske – Unifil, Isaf, Kfor, Sfor/Alhea, eFP itn.

Večja preoblikovanja, najprej iz oklepno-mehaniziranega bataljona v motorizirani bataljon in nato v

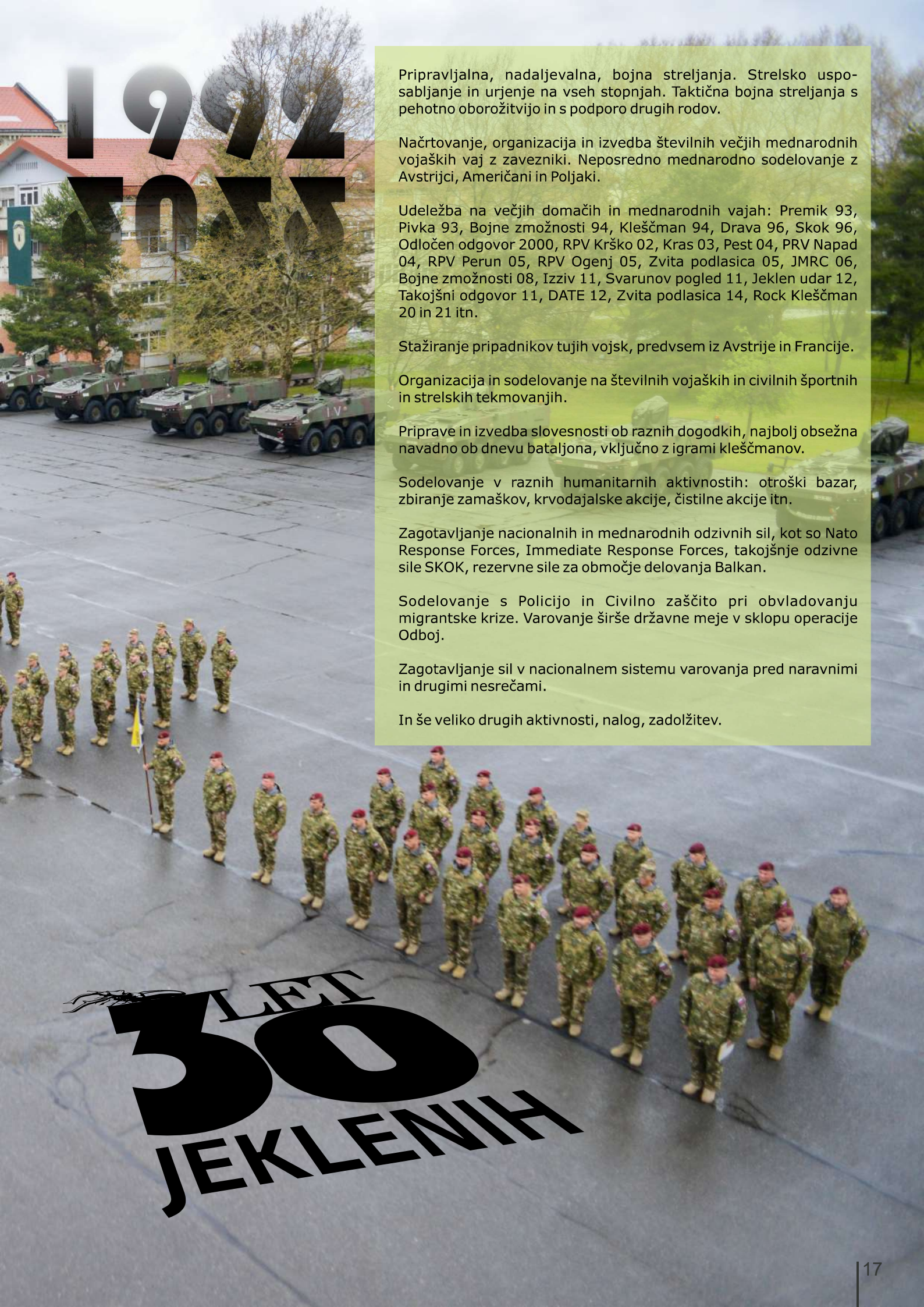
pehotni polk. Posodobitev tankov T-55, uvajanje SKOV 8x8 Svarun, najboljše bojno vozilo in eno najdražjih sredstev Slovenske vojske.

Številni dogodki civilno-vojaškega sodelovanja ter promocije in novačenja. Obiski vrtcev, šol in fakultet. Organizacija dogodkov za šolarje in študente v Vojašnici generala Maistra. Predstavitve bojnih vozil, oborožitve, taktike, opreme in poklica vojaka, dnevi odprtih vrat itn.

Vrsta pisnih in videoprispevkov o delovanju enote. Pojavljanje v vseh medijih, od lokalnih TV-postaj in časopisov do nacionalnih medijev.

Načrtovanje, organizacija in izvedba številnih tečajev ter usposabljanj za pridobitev (dodatne) vojaških evidenčnih dolžnosti in licenc. Izvedba specializacij za podčastnike in častnike pehote ter pomoč pri drugih rodovih.

Izvedba taktičnih vaj na vseh ravneh, računalniško podprtih vaj, vaj brez enot.

1992

Pripravljalna, nadaljevalna, bojna streljanja. Strelsko usposabljanje in urjenje na vseh stopnjah. Taktična bojna streljanja s pehotno oborožitvijo in s podporo drugih rodov.

Načrtovanje, organizacija in izvedba številnih večjih mednarodnih vojaških vaj z zavezniki. Neposredno mednarodno sodelovanje z Avstrijci, Američani in Poljaki.

Udeležba na večjih domačih in mednarodnih vajah: Premik 93, Pivka 93, Bojne zmožnosti 94, Kleščman 94, Drava 96, Skok 96, Odločen odgovor 2000, RPV Krško 02, Kras 03, Pest 04, PRV Napad 04, RPV Perun 05, RPV Ogenj 05, Zvita podlasica 05, JMRC 06, Bojne zmožnosti 08, Izziv 11, Svarunov pogled 11, Jeklen udar 12, Takojšni odgovor 11, DATE 12, Zvita podlasica 14, Rock Kleščman 20 in 21 itn.

Stažiranje pripadnikov tujih vojsk, predvsem iz Avstrije in Francije.

Organizacija in sodelovanje na številnih vojaških in civilnih športnih in strelskih tekmovanjih.

Priprave in izvedba slovesnosti ob raznih dogodkih, najbolj obsežna navadno ob dnevu bataljona, vključno z igrami kleščmanov.

Sodelovanje v raznih humanitarnih aktivnostih: otroški bazar, zbiranje zamaškov, krvodajalske akcije, čistilne akcije itn.

Zagotavljanje nacionalnih in mednarodnih odzivnih sil, kot so Nato Response Forces, Immediate Response Forces, takojšnje odzivne sile SKOK, rezervne sile za območje delovanja Balkan.

Sodelovanje s Policijo in Civilno zaščito pri obvladovanju migrantske krize. Varovanje širše državne meje v sklopu operacije Odboj.

Zagotavljanje sil v nacionalnem sistemu varovanja pred naravnimi in drugimi nesrečami.

In še veliko drugih aktivnosti, nalog, zadolžitev.

30 LET JEKLENIH

POT ME JE VODILA K POGODBENI REZERV

BESEDILO: ALEŠ NAJDEK

FOTO: LUKA MITROVIČ IN FERDO STRGAR

Kot nekdanji pripadnik Slovenske vojske, v kateri sem služboval deset let, je leta 2014 prišel čas za slovo in prestop v civilno področje.

Leta 2015, ob nastanku migrantske krize, nas je večina pripadnikov, ki smo zapustili Slovensko vojsko, dobilo povpraševanje, ali se želimo pridružiti pogodbeni sestavi Slovenske vojske. Ker se dodatnega zaslužka nihče ne brani, sem se odločil in pridružil pogodbeni sestavi. Dodeljen sem bil 4. četi 74. pehotnega polka 72. brigade.

Leta 2017 sem se udeležil prvega tridnevnega usposabljanja v Novem mestu. Tam smo se prešteli, zadolžili opremo in obnovili osnove postrojitvenih pravil.

Tako je prišlo prijetno leto 2018, v katerem sem dobil prvi vpoklic na opravljanje vojaške službe v miru. Pozvan sem bil na deset-dnevno usposabljanje v Celju, ki je bilo že bolj vojaško usmerjeno. Ker je bilo to vsem znano leto preverjanja bojne pripravljenosti po metodi CREVAL in je bil 74. PEHP preobremenjen, smo bili dodeljeni enoti EVOJ Maribor, v kateri smo opravljali različna zanimiva dela, kot so varovanje vojašnice, košenje trave, gradbena in pleskarska dela, skratka dela je bilo vedno dovolj. Vpoklic sem opravljal sedem mesecev. Po končanem vpoklicu sem nadaljeval delo pri prejšnjem delodajalcu.

Leta 2019 je sledilo novo usposabljanje v vojašnici v Celju.

Na usposabljanju smo obnovili različne postopke ravnanja z orožjem in individualne veščine, ki jih potrebujemo za nadaljnje delo pri vpoklicu. Tistega leta je sledil vpoklic v 4. četo 74. pehotnega polka, v katerem sem srečal veliko poznanih starih obrazov, s katerimi sem služboval v preteklem odboju.

SLOVENSKE VOJSKE

V četrte četi je bilo delo zanimivo in raznovrstno. Opravljali smo različna dela, od varovanja vojašnice do varovanja državne meje, usposabljanja iz individualnih veščin in podobnih vojaških tematik. Zanimivi so bili tudi dolgi jutranji teki (predvsem bi se tukaj zahvalil višjemu štabnemu vodniku Petku). Dodobra smo tudi spoznali stopnice na Kalvarijo in okolico Mariborskega Pohorja. Še dobro, da jih nismo obiskovali (pre)pogosto.

Že smo v obdobju pandemije in letu 2020 ter ponovnem vpoklicu. Tokrat v spremenjeni obliki, ki je bila prilagojena ukrepom za boj proti širjenju koronavirusa. Sledila sta enomesečno usposabljanje in odhod na teren v Postojno. Naše delo je bilo varovati strelišče ob izvajanju taktičnega bojnega streljanja. Naše nadalj-

nje delo je potekalo po že ustaljenih tirnicah: varovanje vojašnice in državne meje, usposabljanje iz individualnih veščin. Med usposabljanjem so pripadniki pridobili različne licence za vojaška vozila, predvsem zanimive so bile terenske vožnje na poligonu Črešnjevce v okolici Slovenske Bistrice. Med treningom vožnje smo se morali znajti v takih in drugačnih situacijah.

Leta 2021 smo se ponovno zbrali na usposabljanju v Mariboru in ponovnem vpoklicu. Poleg osnovnega usposabljanja smo pridobili tudi licence za vožnjo terenskega vozila Toyota. Določeno število pripadnikov čete se je pridružilo usposabljanju za misijo Kfor na Kosovu. Tja so bili napoteni za pol leta. To leto smo tudi opravljali delo v intervencijski skupini in opravljali

nekatera varovanja vojaških objektov po Sloveniji.

Večina pripadnikov četrte čete je stalnih in se vsako leto redno srečuje na usposabljanjih in vpoklicih. Vodstvo čete sestavlja dobro strokovno podkovan poveljniški kader, ki ima dolgoletne izkušnje z delom v vojski in z vojaškim življenjem.

PREDLOG VOJAŠKE STRATEGIJE REPUBLIKE SLOVENIJE: PROŽNO ODVRAČANJE, CELOSTNI ODZIV IN VZTRAJNA ODPORNOST

BESEDILO: JURE HIMELRAJH, povzeto po Predlogu Vojaške strategije Republike Slovenije
GRAFIKA: NINA RADUHA

Slovenska vojska je po obsegu med manjšimi. Imamo manj ravni poveljevanja kot večina drugih vojsk. Tisti, ki nosimo uniformo že nekaj časa, osebno poznamo večino odločevalcev. Mogoče se komu zdi, da je vsebina, kot je Vojaška strategija, neprimerna za taktično raven in s tem tudi za našo revijo. To ne drži. Z napisanim morajo biti dobro seznanjeni poveljniki in starešine na vseh ravneh. Od najnižje do najvišje. Konkretna določila strategije so že v fazi implementacije in neposredno vplivajo na naše delovanje. Cilje lahko izpolnimo le, če so jasno izraženi in dosegljivi. S temi besedami in grafikami so jasno izraženi. Mi smo tisti, ki moramo uresničiti načine, s katerimi jih bomo dosegli.

Preteklo leto je bilo v marsičem prelomno za Slovensko vojsko. Po dolgi letih smo zagnali proces večjih in obsežnejših nabav, veliko resneje smo se začeli ukvarjati s promocijo in novačenjem, precej smo zmanjšali obremenitev manevrskih enot na misijah itn. Mogoče najpomembnejši pa je bil večmesečni projekt izdelave Vojaške strategije Republike Slovenije. Med vsemi drugimi dokumenti nacionalnovarnostnega sistema je ta za nas najpomembnejši, saj je najvišji vojaški dokument države.

Mogoče še pomembnejši kot produkt je bil proces priprave strategije. Vsi, ki so sodelovali, so prvič v zgodovini samostojne države jasno razvijali nacionalno vojaško strateško misel. Dogodki, ki smo jim priča te dni, potrjujejo pravilno razmišljanje piscev in hkrati dajejo legitimitnost vsebini.

Vojaška strategija zelo pogumno uvaja nekatera načela in termine, ki so jih oz. jih bodo v našem prostoru nekateri s težavo razumeli in tudi sprejeli. Najbolj izstopa termin in pojem vojaški instrument moči, ki ga v evroatlantskem prostoru, zlasti v Natu, zelo dobro poznajo. Vojaški instrument moči je eden od štirih t. i. instrumentov moči države. Drugi so diplomacija, informacije in gospodarstvo. Le s celostnim pristopom oz. sinhronizirano uporabo vseh elementov nacionalne moči lahko država uspešno uveljavlja svoje interese na vseh področjih. Glede na geostrateški in geopolitični položaj Republike Slovenije bi bilo smiselno v nacionalnovarnostne dokumente vključiti koncept instrumentov moči države...

Prav tako so zelo jasno dani pogoji za doseganje ciljev, navedenih v strategiji. Najbolj izstopata potreba po zadostnem financiranju, to je 2 % BDP, in zahtevano število pripadnikov, to je 10.000. Oboje je za marsikoga nesprejemljivo oz. nedosegljivo. Ti se ne zavedajo, da bo nedoseganje vojaških strateških ciljev povečalo tveganje ohranjanja temeljnih vrednot slovenske družbe in našega načina življenja ter zaščite in obrambe nacionalnih interesov in ciljev.

Vojaška strategija naj bi bila pretežno operativna, torej izvedbena, in manj razvojno naravnana. Besedilo gre od zahtevnega do zelo zahtevnega in bi lahko povprečnega bralca kar hitro odvrnilo od branja. Zato je skupina visokih častnikov pripravila vizualni prikaz najpomembnejših vsebin strategije. Ta infografika razumljivo razloži sporočila posameznih poglavij.

Strategijo sestavljajo poglavja:

1. Strateški okvir, ki z vidika nacionalne varnosti položaj Republike Slovenije prikaže skozi prizmo zgodovine in sedanjosti, s pogledom v prihodnost.

2. Varnostno okolje, tveganja in vojaške grožnje, ki zelo konkretno opredeli mednarodno okolje, za katero so značilni nepredvidljivost, kompleksnost, tekmovalnost, oboroževalna tekma in nihanja splošne stabilnosti v sicer krhkem ravnovesju moči. Po eni strani hibridno delovanje, ki je tudi pri nas prisotno najmanj desetletje, po drugi pa tehnološki razvoj, kibernetiko in informacijsko delovanje, možnosti udarov iz daljave in delovanja iz vesolja utrujejo posredne in neposredne grožnje naši nacionalni varnosti.

3. Strateški vojaški cilji je poglavje, ki zelo konkretno definira razlog za obstoj Slovenske vojske. Slovenska vojska je obrambna sila Republike Slovenije, vojaški instrument moči in najmočnejši ter skrajni instrument moči države za uresničevanje poslanstva in nalog v domačem ter mednarodnem okolju. Republika Slovenija uveljavlja svoje interese na varnostnem področju z doseganjem naslednjih strateških vojaških ciljev, kot so opredeljeni na Shemi 3.

4. Slovenska vojska kot vojaški instrument moči Republike Slovenije je poglavje, ki dokaj obsežno opredeljuje vlogo in naloge Slovenske vojske. Vsebinsko prehaja od razvojne do zelo operativno naravnane. Avtorji so imeli pri pisanju tega poglavja največ zahtevnih debat in napisano je najboljši kompromis med različnimi mnenji. Kot sem že napisal, bodo nekateri imeli z razumevanjem in sprejemanjem tega poglavja precejšnje težave.

5. Načini odvrčanja in vojaške obrambe Republike Slovenije ter uporaba Slovenske vojske je najbolj obsežno poglavje. Za visoke častnike je mogoče celo najpomembnejše, saj opredeljuje, "kaj" moramo narediti, mi pa moramo razmisliti, "kako" bomo to naredili.

6. Imperativi razvoja in delovanja Slovenske vojske je poglavje, v katerem avtorji pišejo o tem, kaj vse je treba zagotoviti za doseganje želenih vojaških učinkov v prihodnosti.

7. Zaključek in kako naprej je sklepno poglavje, ki povzame pomen dokumenta, govori o uvrstitvi Vojaške strategije v širši nabor nacionalnovarnostnih publikacij in sklone, da bo z Vojaško strategijo in njenim uresničevanjem Republika Slovenija bolj pripravljena na morebitne skrajne obrambno-vojaške izzive prihodnosti.

Mineva leto dni od začetka projekta Vojaška strategija Republike Slovenije. Vsi, ki smo sodelovali v procesu, smo se zavedali, da tak dokument nujno potrebujemo. Med pripravo strategije je bilo pri

nekaterih mogoče zaznati skepticizem in celo nejevoljo, predvsem ob konkretni opredelitvi tega, od kod nam grozi največja nevarnost. Čas je zelo nazorno pokazal, da so bili v zmoti.

Pred nami je najzahtevnejši del vsakega procesa – implementacija napisanega. S tem imamo v Sloveniji največ težav. Glede na razmere v svetu lahko implementacija določil strategije pomeni razliko med življenjem in smrtjo, med obstojem in zatonom. Verjamem, da nam bo uspelo. Ampak le, če bomo ENOTNI.

▲ Shema 1: Razmislek o vojaški strategiji Republike Slovenije

▼ Shema 2: Strateški okvir

▲ Shema 3: Varnostno okolje, tveganja in grožnje

▲ Shema 4: Strateški vojaški cilji

▼ Shema 5: Vojaški instrument moči

▲ Shema 6: Načini odvracanja in vojaške obrambe Republike Slovenije ter uporabe Slovenske vojske

▼ Shema 7: Imperativi razvoja in delovanja Slovenske vojske

▼ Shema 8: Vojaški strategiji Republike Slovenije na pot

PEHOTNI ODDELEK KOT OSNOVNI GRADNIK PEHOTE – RAZPRAVA

BESEDILO: VIKTOR POTOČNIK

FOTO: LUKA MITROVIĆ, sheme povzete po www.battleorder.org

Prispevek pred vami bo poskušal ponuditi nekatera izhodišča za morebitno razpravo o najnižjih taktičnih enotah pehote v Slovenski vojski. Enoto v velikosti sodobnega oddelka je poznala že rimska vojska¹ in praktično vse vojske od leta 1850,² s tem da je večinoma šlo za administrativno, in ne samostojno taktično organizacijsko enoto. Pehotni oddelek kot osnovni gradnik pehote se je v današnjem pojmovanju osnovnega taktičnega gradnika pehote izoblikoval kot odgovor na svojevrstno vprašanje rovoškega bojevanja prve svetovne vojne. Oz. še bolj svojevrstno vprašanje zastoja manevra na vseh ravneh na zahodni fronti. Nezmožnost preboja zahodne fronte je na obeh straneh vodila v serijo eksperimentiranja z zanimivo zelo podobnimi rezultati. Ključno težavo rovoškega bojevanja so predstavljale utrjene točke sovražnika, ki jih je bilo treba izolirati in ali uničiti ali pa obiti. Da bi to lahko dosegli, je bilo treba razviti nekakšno minivečrodovsko enoto, katere najmanjši del je predstavljal pehotni oddelek, zgrajen okrog lahkega puškomitraljeza, ki je oddelku omogočal premikanje v zavetju ognja, tj. manever. Ni pa oddelek deloval samostojno. Pogoje za njegov uspeh sta oblikovala vod in četa. Tako se je učinkovito na ravni čete in oddelka oblikovala večrodovska enota. Predhodno enotno oborožene enote so postale mešanica lahkih (puško)mitraljezov, lahkih plamenometov, lahkih minometov, pušk, bomb ipd. Predhodno tesno kontroliranim formacijam (zaradi nezaupanja v podrejene in zaradi nadzorovanja premikanja) so dodelili visoko stopnjo samostojnosti, da so se lahko razpršile po bojišču. Komunikacijo med njimi pa je omogočal še en tehnološki preskok – radijska postaja. Vse z enim samim namenom: povrniti manever na bojišče. Pehotni oddelek, oblikovan okrog puškomitraljeza³, je lahko manevriral samostojno ali v okviru voda, medtem ko so minometi, plamenometi in težki mitraljezi pehotne čete omogočali pogoje za njegov uspeh tako, da so utrjeno točko ali del rova izolirali, preprečevali dostop okrepitev in tako omogočali manever oddelka. Vse to je seveda zahtevalo posebej prilagojeno, do tedaj nepoznano usposabljanje, veliko samoiniciativnosti podrejenih in taktično zrele vodje, ki so znali dobro oceniti situacijo.

Kot se reče, je od te točke vse drugo zgodovina. Je pa to nujno vedeti za razumevanje današnjih razprav o pehotnem oddelku. Potrebno je zavedanje, da ta redko, če sploh, deluje povsem samostojno, neodvisno od nadrejene enote. Po prvi svetovni vojni je razvoj pehotnega oddelka potekal sicer v več različnih smereh, odvisno od zmožnosti posameznih vojsk, razvoja tehnologije in potreb, ki jih je določalo bojišče. Kljub temu sta njegov namen in osnovna naloga ostajala nespremenjena. Pehotni oddelek je namenjen manevru, njegova naloga je v osnovi uničenje sovražnikove utrjene točke, odseka rova ali očiščenje dela stavbe. Vse druge naloge so sekundarnega pomena.

1 T. i. *contuberinum* je sestavljen iz osmih legionarjev, ki so si delili šotor in predstavljali osnovni gradnik centurije.

2 Odvisno sicer od vojske do vojske, toda funkcije njegovega poveljnika so omejene na kontrolo ognjene discipline in nadzorovanje premika v sklopu večje enote.

3 Tu se kaže velik pomen tehnologije za razvoj bojevanja. Brez razvoja lahkega puškomitraljeza bi bil pehotni oddelek kot osnovni taktični element nemogoč. Lahki puškomitraljez je omogočal premik, ki je bil s predhodnimi težkimi mitraljezi nemogoč. Prav tako je na razvoj oddelka in taktike nižjih taktičnih enot močno vplival razvoj lahkih minometov, plamenometov, ročnih bomb itn.

V strokovni javnosti se seveda pojavlja množica različnih tipov pehote in s tem pehotnega oddelka, od motorizirane, mehanizirane, lahke, srednje, težke, zračnodesantne, zračnopremične, gorske, pa še kak tip bi se našel. Glede tega je treba ugotoviti: poimenovanje je večinoma vezano na tip transportnega sredstva – ali je to tovornjak, bojno vozilo pehote, noge, letalo ali helikopter – in dejansko na namen in osnovno nalogo ne vpliva veliko. Vsekakor pa transportno sredstvo močno vpliva na organizacijo, opremo in deloma tudi na preostale naloge pehotnega oddelka. Predvsem se je, tudi v Slovenski vojski, vnela srdita razprava o tem, ali je pehotni oddelek, ki deluje z vozilom, namenjen samostojnemu delovanju ali zgolj zaščiti vozila. In četudi je razprava pomembna, pravnega in enoznačnega odgovora pravzaprav ni. Nekoliko poenostavljeno je vse odvisno od naloge, sovražnika, zemljišča, moštva, časa in civilov (angl. *METT-TC*). Za razpravo je pomemben še en vidik pehote. To je razlika med t. i. lahko (angl. *light*) in t. i. frontno (angl. *line*) pehoto. Pri tem se pogosto dela velika napaka, predvsem pri pojmu lahke pehote. Zaveznitvo je seveda pod močnim vplivom kopenske vojske ZDA (angl. U. S. Army) in tako se je znotraj tega uveljavilo precej "ameriško" razumevanje lahkosti v pehoti, ki pa je predvsem vezano na težo in količino opreme. Medtem ko je tista prava tradicija lahke pehote pravzaprav evropska in se bolj nanaša na svojevrsten pristop do bojevanja, ki je od nekdaj odlikoval lahko pehoto. To je pristop, ki je spoštoval vsestranskost, prilagodljivost (inovacije in improvizacijo), samozadostnost, mojstrsko obvladovanje in razumevanje okolja (ne le fizičnega) in je gojil visok *esprit de corps*. Poleg teh ključnih lastnosti lahko pehoto v evropskem smislu odlikuje še poseben odnos do tehnologije, pridobivanja informacij, bojne podpore, logistike in vodstvenega kadra. In kje je danes Slovenska vojska? Imamo vrsto doktrinarnih publikacij, ki so pravzaprav v veliki večini neuporabne, saj niso skladne z dejanskim stanjem v enotah. Sam pehotni oddelek, pa tudi vod, četa in celo bataljon so opredeljeni v vrsti publikacij. Med drugim v priročniku Pehotna (gorska, motorizirana) četa – vod (Humar, 1996), Priročniku za poveljnike oddelkov (Ošljak, 1998), navodilu Lahki pehotni (motorizirani) bataljon (Škerbinc, 2007), priročniku Pehotni vod (Bavdek, 2012) in navodilu Motorizirani vod – oddelek SKOV 8×8 (Jurkovič, 2012), pa verjetno bi se našel še kakšen. Še najuporabnejša sta slednji in Lahki pehotni (motorizirani) bataljon (2007). A le pogojno in v delu, v katerem odražata dejansko formacijo enot SV in govorita o splošnih načelih delovanj. Drugo je neuporabno, saj ne odraža formacij Slovenske vojske in tako pravzaprav to niti

niso doktrinarni dokumenti. Kaj točno so, je lahko stvar neke druge razprave. Toda vojskovanje se spreminja in z njim tudi bojevanje. Počasi si bo treba postaviti vprašanje, ali osnovni, izvorni postulati pehotnega oddelka kot osnovnega gradnika pehote, tj. tistega, ki je namenjen izvedbi manevra in katerega osnovne naloge so uničiti sovražnikovo utrjeno točko, zasesti del njegovega rova in očistiti del stavbe, še držijo. Trendi v vojskovanju so neizprosni, gredo pa v smeri večanja ubojne moči, večanja natančnosti in hitrosti oborožitvenih sistemov, mrežne povezanosti, vseprisotnih senzorjev, robotizacije (UAV, UGV, UUV) in umetne inteligence. Vsedomensko vojskovanje postaja neizogibna resničnost z resnimi posledicami tudi za taktično raven pehotnega oddelka, voda in čete. Pehotni oddelek, kot ga poznamo, je v tej luči vse bolj vprašljiv. Vse večja natančnost, ubojnost in vse večji domet oborožitvenih sistemov silijo v vse večjo razpršenost enot, da bi te predstavljale čim manj donosen cilj. Hkrati pa je koncentracija mase na točki odločitve še vedno velik dejavnik uspeha. Kako torej to maso zagotoviti? Kaj pojav vse večjega števila natančnih orožij z vse večjim dosegom pomeni za pehotni oddelek? Kaj pomeni pojav robotskih sistemov in umetne inteligence? Kaj vsedomenskost prinaša na najnižjo taktično raven? Vse to in še veliko drugih vprašanj se postavlja in kliče po razpravi. Kot ilustrativni primer potrebnih sprememb v razmišljanju o osnovnem gradniku pehotnih enot, njihovi taktiki in organizaciji bi lahko služil mornariški korpus ZDA (USMC). USMC sebe vidi kot prototip organizacije za delovanje v vsedomenskem okolju. Ob tem USMC pehotni oddelek vidijo kot pomemben bojišni senzor, ki bo omogočal učinkovito uporabo tako neubojnih kot ubojnih sistemov velike natančnosti in večjega dosega, na katerih bo temeljilo bojevanje v prihodnosti, in vse manj kot nosilca oboroženega boja z bližine. Slednje bo po njihovem mnenju še vedno pomembno, ne bo pa prevladujoče. Kljub vsemu se zdi, da bo Slovenska vojska v prihodnjih letih v svojo sestavo vendarle dobila nekaj tehnološko vrhunskih oborožitvenih sistemov. Med njimi očitno tudi vozila 8×8 BOXER. Vozilo je zasnovano za prihodnost in o njegovi uporabi ter uporabi moštva v njem bomo morali razmišljati na podlagi vzorcev, ki presegajo dihotomijo motorizirana vs. mehanizirana pehota in to, kar sta ti oznaki pomenili v preteklosti⁴. Na prihajajoče oborožitvene sisteme v SV bo treba pogledati v luči vsedomenskega bojevanja in tega, kar prinašajo nove tehnologije. To pa bo zahtevalo drugačne taktične pristope, drugačno izobraževanje in usposabljanja moštva, drugačne podrejene in voditelje, ki bodo znali delovati v vsedomenskem okolju prihodnosti. ■

⁴ Motorizirana pehota kot pehota, ki vozilo (tovornjak, oklepni transporter (4×4, 6×6, 8×8) in vse, kar obstaja med njima) uporablja za premik do zbirnega rajona oz. črte razvoja, od tam pa se bojuje peš ob morebitni podpori vozila (če ta to omogoča). Mehanizirana pehota kot pehota, ki se bojuje iz bojnega vozila pehote (če ta to omogoča), sicer pa se bojuje z oborožitvijo vozila in pehoto izkrca samo za fizično zasedbo cilja, kadar je to nujno zaradi zaščite vozila oz. kadar se vozilo samo ne more učinkovito spopasti s sovražnikom.

Commander
G36A3K Carbine

Vehicle Gunner
G36A3K Carbine

Driver
G36A3K Carbine

Troop Leader
G36A3K or G36A3

Dep. Troop Leader
G36A3 Rifle/AG36

Machine Gunner
MG5 or MG4 Machine Gun

Anti-Tank Gunner
G36A3/PzF3

Rifleman
G36A3 Rifle

Rifleman
G36A3 Rifle

Panzergranadier Squad
German Army
(2022)

*Ranks are approximate/aneccotal.

battleorder.org

Section Commander
C7A2 Rifle or C8A3 Carbine

Machine Gunner
C9A2 Machine Gun

Grenadier
C7A2, M203A1 Launcher

Section 2iC
C7A2 Rifle or C8A3 Carbine

Machine Gunner
C9A2 Machine Gun

Grenadier
C7A2, M203A1 Launcher

Rifleman
C7A2, SRAAW (L)

Crew Commander/3iC
C8A3 Carbine or C7A2 Rifle

Gunner
C8A3 Carbine or C7A2 Rifle

Driver
C8A3 Carbine or C7A2 Rifle

Mechanized Rifle Section
Canadian Army
21st Century (2020 to Present)

battleorder.org

Squad Leader
M4A1 Carbine

Team Leader
M4A1 Carbine

Grenadier
M4A1 Carbine and M320

Automatic Rifleman
M249 Machine Gun

Rifleman
M4A1 Carbine

Team Leader
M4A1 Carbine

Grenadier
M4A1 Carbine and M320

Automatic Rifleman
M249 Machine Gun

Rifleman
M4A1 Carbine

Army Rifle Squad
United States of America
21st Century (as of 2020)

Section Commander
L85A3 IW Rifle and Glock 17

Rifleman
L85A3 IW Rifle

Grenadier
L85A3 IW Rifle and L123A2

Sharpshooter
L129A1 SS Rifle

Second-in-Command
L85A3 IW Rifle and Glock 17

Rifleman
L85A3 IW Rifle

Grenadier
L85A3 IW Rifle and L123A2

Machine Gunner
L7A2 Machine Gun

Army Rifle Section
United Kingdom
21st Century (2019)

26

ZAUPANJE IN VOJSKA

BESEDILO: TOMAŽ KOVAČ
FOTO: LUKA MITROVIČ

V veliki večini držav je vojska temeljni dejavnik, na katerem sloni koncept nacionalne oziroma državne obrambe. Vojska je zaradi svojega namena in poslanstva – uporabe sile za doseganje ciljev – organizirana izrazito hierarhično. To omogoča kontrolo in nadzor vedenja podrejenih ter zagotavlja, da tudi v razmerah, ki ogrožajo zdravje ali življenje, podrejeni opravijo zadano nalogo.

Za to imajo poveljujoči na razpolago nabor pravnih aktov (Kazenski zakonik, Zakon o obrambi, Zakon o službi v SV, Pravila službe) o vodenju in poveljevanju, ki omogočajo uporabo vzvodov prisile (pod grožnjo zakonskega sankcioniranja), da podrejeni sledijo njihovim nameram in dosledno, ne glede na posledice, izpolnjujejo njihove ukaze. Vendar praksa nedvoumno kaže (disciplinski problemi, nedosledno/površno izpolnjevanje ukazov, odsotnost, službeni razgovori idr.), da to pogosto ni dovolj.

Veliko boljši prediktor učinkovitosti, uporabnosti in zanesljivosti enote sta poleg stopnje usposobljenosti horizontalna in vertikalna kohezivnost, ki neposredno odražata odnose in s tem skupinsko dinamiko v enoti.

Vsi pozitivni oz. učinkoviti odnosi pa temeljijo na zaupanju. V povezavi z odnosi se zaupanje nanaša na naša predvidevanja, da bo druga oseba (v našem primeru sovojak, nadrejeni) ravnala tako, da bo to izpolnilo naša pričakovanja. Ob tem pa zaupanje vedno vsebuje prepričanje, da je drugi osebi mar za nas in da ji je mogoče verjeti.

Občutek zaupanja v ljudi, s katerimi smo obdani, ima zelo velik vpliv na naše življenje, saj je to temelj, ki naredi naše življenje bolj predvidljivo, vzbuja občutek skupnosti in pripadnosti ter nam olajša sodelovanje z drugimi.

V vseh obdobjih, oblikah in pogojih vojskovanja je bil "bojni duh" pomembna komponenta pri oceni neke enote. Še toliko bolj pa je ta komponenta pomembna danes, ko se v povezavi z asimetričnim bojevanjem v večini izvajajo operacije, ki se zanašajo na avtonomno delovanje manjših enot. Najučinkovitejše enote so tiste, ki imajo poleg ustrezne usposobljenosti razvito kulturo zaupanja: zaupanje v svoje nadrejene in zaupanje drug v drugega.

Zaupanje je odnos, ki ga lahko gradimo – in seveda izgubimo. Pri gradnji zaupanja med podrejenimi in nadrejenimi se je treba zavedati, da gre za dinamičen odnos, v katerem se kultura zaupanja v celoti in

enotno izkazuje skozi celotno organizacijo in v katerem zaupanje teče v vse smeri ali pa zaupanja ni mogoče vzpostaviti.

Ključ pri vzpostavljanju zaupanja sta vedenje poveljujočih in njihov odnos do podrejenih in nadrejenih.

Za pridobitev in vzpostavitev zaupanja je malo bližnjic. Odnos zaupanja se začne s spoštovanjem in raste iz skupnih izkušenj in razumevanja. Za zaupanje je potreben čas in treba si ga je zaslužiti. Veliko bolj kakor z občasnimi ali velikimi akcijami se zaupanje pridobi ali izgubi z vsakodnevnimi dejanji. Izhaja iz pozitivnih izkušenj z nadrejenim pri delu in usposabljanju v enoti.

Obzirnost, spoštljivost, neomalovažujoč odziv na neuspeh, podpora pri osebnih problemih, zaščita šibkejših vojakov, ustrezen odziv na nedisciplino in samovoljo, jasne in pravočasne usmeritve, enotni standardi za vse, enakopravna obravnava pri prekrških, obravnavanje vojakov z dostojanstvom, deljenje občutka pripadnosti enoti, jasno izražene in prepoznane kompetence sposobnosti organiziranja usposabljanja, znanje taktike in manevriranja z enoto, brez težav preživeti nadzore nadrejenih, ohranjanje enakega razpoloženja ob prisotnosti višje nadrejenih, poznavanje odgovorov na večino vprašanj podrejenih glede njihovih statusov in reševanja administrativnih zagat, spodbujanje samozavesti, predvidljivi urniki, dajanje prednost bojnemu usposabljanju pred odrskimi prikazi, uporaba napak in neuspehov kot učnih pripomočkov, prevzemanje odgovornosti, organiziranje ustvarjalnih nalog in pravočasno sprejemanje odločitev.

Poveljnik, ki pretirano odlaša z odločitvijo v upanju na več informacij, ne gradi čvrste enote. Biti kompetenten pomeni biti sposoben sprejeti odločitev (in seveda s tem vse posledice te odločitve) tudi v negotovih okoliščinah. Če vojaki pri svojem nadrejenem prepoznajo pristno in trajno skrb za njih, je ta na dobri poti.

Kultura zaupanja pomeni, da vojaki verjamejo, da bodo poveljujoči na vseh ravneh vedno sprejemali odločitve, v katerih se bo kazala tudi skrb za njih. To pomeni, da vojaki pričakujejo, da bodo poveljujoči izpolnili nalogo, hkrati pa ob tem vzpostavili zdravo ravnotežje med zahtevami, ki se jim postavijo na poti do uspešno izvedene naloge in njihovimi osnovnimi potrebami.

Ves trud glede kulture zaupanja ima jasen cilj. Zaupanje nadrejenim in sovojakom zagotavlja mentalno jasnost v ogrožajočih, kompleksnih in konfučnih situacijah, kot so hudi konflikti, bojevanje, kjer imajo lahko posledice hudega akutnega stresa (zmedenost, otrplost, panika idr.) smrtonosne posledice. Izguba nadzora nad samim sabo in tesnoba, ki spremljata take okoliščine, sta izjema izčrpavajoča, kar uničujoče vpliva na bojno sposobnost in vodljivost. V takih okoliščinah je zunanji nadzor (kontrola, nadzor, grožnje, discipliniranje) zelo slab nadomestek za občuteno, utelešeno in uveljavljeno zaupanje v enoti. Oziroma kot je nekdo zapisal: "Kontrola je protetični pripomoček za podporo pohabljenemu zaupanju."

Če želimo vzpostaviti/ohraniti kulturo zaupanja, se je treba zavedati, da je zaupanje v odnosu lahko samo obojestransko ali pa ga ni. Stališče, da sta zaupanje in spoštovanje stvar ranga in organigramske postavitve, je seveda lahko povsem legitimno stališče, vendar je kontraproduktivno za razvoj učinkovitih procesov skupinske dinamike.

Ker gre pri zaupanju za dinamičen odnos, je seveda mogoče, da nam ga ne uspe izgraditi ali pa ga izgubimo. Medosebni odnosi z nizkim zaupanjem se pojavljajo v situacijah, ko posameznik meni oz. ne verjame, da je njegovemu sodelavcu, partnerju, sovojaku, nadrejenemu mar zanj in za njun medosebni odnos ali pa gre za jasno prepoznano

nekompetentnost in nesposobnost pri opravljanje nalog, ki so predvidene za njegovo vlogo.

Ker gre pri zaupanju za izjemo star filogenetski dejavnik, zaradi katerega smo kot vrsta preživeli in imamo v ta namen vgrajen genetski algoritem, je zaupanje zelo težko ponovno pridobiti, če ga enkrat izgubimo. Ta zanimivost (ali prekletstvo) velja samo v okoliščinah, ko je bil zaupen odnos že vzpostavljen in je bil zaradi nekega razloga izgubljen.

V situacijah z nizkim zaupanjem oz. nezaupanjem se udeleženci tega odnosa nagibajo k prepričanju, ki podaljšuje stisko in slabe odnose, saj so negativne posledice partnerjevega, sodelavčevega, nadrejenega vedenja deležne veliko večje pozornosti in obravnave kot pozitivne, ki so minimalizirane. Taka stališča in interpretacije še naprej ohranjajo stališče, da partnerja, sodelavca, nadrejenega ne zanima izboljšanje medosebnega odnosa in so vsa nadaljnja pozitivna dejanja sprejeta s skepticizmom, kar znova povzroči upad zaupanja.

Če povzamem na kratko: splošno, vzajemno zaupanje v enoti; zaupanje v nadrejene in sovojake, v skupno usposabljanje in disciplino ter razumevanje poslanstva zagotavljajo pripadnikom enote mentalno jasnost in navdih za vzdržljivost, ki je potrebna za premagovanje ovir, tudi kadar so zunanje funkcije poveljevanja in nadzora neuspešne in neučinkovite. ■

V SPOMIN

ROBERT FRANK

1978–2021

Dragi prijatelj,

odšel si hitro, dosti prehitro. Za vedno te je vzela temna noč. Tvoji nemi kriki so ostali neslišani ... V vsem skupaj poskušam najti nekaj pozitivnega, nekaj, kar bi vsaj za odtenek olajšalo težo tega, da te več ni ...

Razmišljam o času in trenutkih, ko smo bili skupaj. Veseli, nasmejani, polni življenja.

Poveljniki vodov v udarnem 10. bataljonu. Tereni, Poček, Sokolji udar I in II, bojna streljanja in preverjanje bataljona na Varpaloti. Bataljonski premik v Hohenfelsu, taktične vaje, dežurstva v taktičnem operativnem centru, najbolj mrzla zima in tkanje nelomljivih vezi ...

Misija Kfor, druženje nadporočnikov iz poveljstva s tistimi iz čet. Debate okoli štabnega tečaja v ZDA ob kavi v Villaggiu, Italiji, ko smo ugibali, kdo bo naslednji na vrsti. Napoten je bil vojaški policaj, s katerim smo pozneje delali, se redno srečevali, družili in spoprijateljili. Tudi midva sva prišla na vrsto. Skupaj z boljšima polovicama smo tam doživeli marsikaj. Zagotovo pa najbolj izstopa potovanje po jugu ZDA. Dimljena rebrca in druge specialitete z žara, legendarni Jack Daniel's v Lynchburgu, grandioznost Graceland, kvartet za milijon dolarjev in seveda pohajkovanje po Memphisu ... *Then I'm walking in Memphis, was walking with my feet ten feet of Beale, walking in Memphis, but do I really feel the way I feel?*

Po nekaj mesecih sva se kot poveljnika 1. in 2. čete 20. motoriziranega bataljona spet znašla v skorajda sosednjih pisarnah. Skupaj smo se odpravili na še eno misijo. Na Kosovu sva bolj ob kavah kot pivu reševala svet. Vedno si mi bil steber opore in upam, da tudi jaz tebi. Sveta nisva rešila, sva pa poglobila že tako trdne vezi.

Bil je turoben dan, nisem te videl že nekaj časa. Nekdo je rekel, da si zbolel. Poklical sem te in vprašal, kako si in ali imaš gripo. Po predolgem premoru si odgovoril, da imaš raka ... Tla pod nogami so izginila, bil sem brez besed, izgubljen. Kaj lahko storim? Kako ti lahko pomagam? Na tisoče vprašanj in vsa brez odgovora.

Samo zaradi pozitivnega odnosa, vztrajnosti, trme in občutka odgovornosti do družine si bil z nami dlje, kot bi bil sicer. Svoje osnovno poslanstvo si izpolnil. Za tabo sta ostali dve čudoviti deklici, ki imata tvoj nasmehek, značaj in dobrosrčnost ... Živiš v njiju.

V čast si štejem, da sva (bila) prijatelja. Gorenjski značaj ni najlažji, ko pa enkrat preležeš obrambni zid, si za vedno na varnem ...

Brat po orožju, prijatelj, naj ti bo zemlja lahka, počivaj v miru ...

UTRINKI Z USPOŠABLJANJA

KLEŠČMAN

74. PEHP

Kleščman je glasilo
74. pehotnega polka

UREDNIK: ppk. Jure Himmelrajh

FOTOGRAF: des. Luka Mitrović

LEKTORIRANJE:
Urška Prelog
Nika Blagne

NASLOV UREDNIŠTVA
Glavna pisarna 74. PEHP
Ramovševa 2, 2000 Maribor

OBLIKOVANJE IN PRELOM:
des. Luka Mitrović

FOTOGRAFIJA NA NASLOVNICI:
des. Luka Mitrović

FOTOGRAFIJA UTRINKI Z USPOSABLJANJA:
des. Luka Mitrović

Prispevki, objavljeni v reviji, niso uradno stališče
Ministrstva za obrambo Republike Slovenije in
Slovenske vojske.

DRUŽINSKI 1. JULIJ 2022, VELENJSKO JEZERO DAN

Ob 30. obletnici delovanja 72. brigade si bomo pripadniki vzeli nekaj časa za druženje, zabavo in športne aktivnosti. Na dogodku so dobrodošli tudi naši družinski člani.

Program:

- športne igre, kopanje, kolesarjenje, pohodi
- kulturno-izobraževalni program: ogled Velenjskega gradu, Muzeja premogovništva, Velenja ...
- glasbeni nastop skupine Naboj
- druženje ob okusni malici in hladni pijači